

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/4179. számú

törvényjavaslat

a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről

Előadó: Dr. Takács Albert
igazságügyi és rendészeti miniszter

Budapest, 2007. október

2007. évi törvény

a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről

Az Országgyűlés az Európai Unió társasági jogával összhangban a belső piac megvalósításának és zavartalan működésének elősegítésére a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesülése hazai szabályozásának kialakítása érdekében a következő törvényt alkotja:

Hatály

1. §

(1) E törvény meghatározza a Magyarországon székhellyel rendelkező tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesülésekben történő részvételével, továbbá ezen társaságok határokon átnyúló egyesülésben való részvétele útján magyarországi székhellyel létrejövő társaságok alapításával, valamint az ezekkel kapcsolatos cégeljárásokra irányadó szabályokat.

(2) E törvény alkalmazásában

a) tőkeegyesítő társaság: a korlátolt felelősségű társaság, a részvénytársaság, az európai részvénytársaság, valamint e törvényben foglalt eltérésekkel a szövetkezet;

b) határokon átnyúló egyesülés (a továbbiakban: egyesülés): a tőkeegyesítő társaságoknak a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) szerinti egyesülése, amennyiben az egyesülésben résztvevő valamennyi társaságot az Európai Unió valamely tagállamának joga szerint alapították, és létesítő okirat szerinti székhelyük, központi ügyvezetésük vagy üzleti tevékenységük fő helye az Európai Unió valamely tagállamában van, feltéve, hogy közülük legalább egyre az Európai Unió valamely más tagállamának joga irányadó.

2. §

(1) A tőkeegyesítő társaságok e törvény szerinti egyesülésére az e törvényben meghatározott eltérésekkel a Gt.-nek, valamint a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvénynek (a továbbiakban: Ctv.) az egyesülésre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) Az egyesülés során az abban résztvevő tőkeegyesítő társaságoknak be kell tartaniuk a külön jogszabály szerint egyesülés esetén rájuk irányadó szabályokat.

Az egyesülési szerződés közös tervezete

3. §

(1) Az egyesülésben résztvevő tőkeegyesítő társaságok vezető tisztségviselői elkészítik az egyesülési szerződés közös tervezetét, amely – a Gt. 79. §-ának (1) bekezdésében felsoroltakon túl – minden esetben tartalmazza a következőket:

- a) az egyesülésben résztvevő tőkeegyesítő társaságok társasági részesedéseinek cserearányát és a jegyzett tőkén felüli vagyon terhére juttatható kiegészítő készpénzkifizetés mértékét, erre vonatkozó megállapodás esetén;
- b) az egyesülés útján létrejövő társaság részesedéseinek átruházására vonatkozó részletes szabályokat;
- c) az egyesülés várható hatását az abban résztvevő tőkeegyesítő társaságok munkavállalóinak foglalkoztatására;
- d) azt az időpontot, amelytől fogva az egyesülés útján létrejövő társaság részesedései az adózott eredményből való részesedésre jogosítanak, valamint az e joggal kapcsolatos valamennyi feltételt;
- e) azt az időpontot, amikor az egyesüléshez fűződő joghatások beállnak;
- f) azokat a jogokat, amelyeket az egyesülés útján létrejövő társaság a különleges jogokkal felruházott tagoknak (részvényeseknek) és részvényeken kívüli más értékpapírok tulajdonosainak biztosít, illetve az ezekkel kapcsolatos intézkedési javaslatokat;
- g) azokat az esetleges előnyöket, amelyeket az egyesülés tervezetét vizsgáló könyvvizsgálóknak vagy más szakértőknek, illetve az egyesülésben részt vevő tőkeegyesítő társaságok vezető tisztségviselőinek, vezető állású munkavállalóinak, felügyelőbizottsági tagjainak nyújtanak;
- h) utalást arra, hogy az egyesülés útján létrejövő társaság döntéshozatali rendjében a munkavállalói részvételt a 10. § (1) bekezdésében foglaltak alapján biztosítják; vagy adatokat arról az eljárásról, amelynek keretében – a 11. § szerint – megállapítják az egyesülés útján létrejövő társaságban a munkavállalói részvételi jogok meghatározásában történő munkavállalói közreműködést; vagy a részvételi szabályok közvetlen alkalmazására vonatkozó megállapodást a 11. § (3) bekezdése a) pontjának megfelelően;
- i) szükség esetén a 4. § (5) bekezdésének alkalmazására történő utalást.

(2) Az egyesülési szerződés elfogadását bármely, az egyesülésben résztvevő tőkeegyesítő társaság legfőbb szerve ahhoz a feltételhez kötheti, hogy az egyesülés útján létrejövő társaságban való munkavállalói részvételre vonatkozó szabályokat kifejezetten jóváhagyja.

(3) Az egyesülési szerződésben az egyesüléssel érintett tőkeegyesítő társaságok határozhatnak úgy, hogy az egyesülés útján létrejövő magyarországi székhelyű társaság fióktelepeként az egyesülésben résztvevő társaságok más tagállamban bejegyzett székhelyét, telephelyét vagy fióktelepét is feltüntetik.

A vezető tisztségviselők és a könyvvizsgáló jelentése az egyesülésről

4. §

(1) Az egyesülésben résztvevő tőkeegyesítő társaságok vezető tisztségviselői az egyesülési szerződés közös tervezetének elkészítésével egyidejűleg írásbeli beszámolót készítenek a tagok (részvényesek) számára, amelyben a jogi és a gazdasági szempontok ismertetésével megindokolják az egyesülés szükségességét, valamint annak hatását a tagokra (részvényesekre), a hitelezőkre és a munkavállalókra (e törvény alkalmazásában a továbbiakban: beszámoló). Az egyesülésben résztvevő társaságok vezető tisztségviselői a Gt. 26. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint felelnek a határokon átnyúló egyesülés előkészítése és végrehajtása során tanúsított felróható magatartásukkal okozott kárért.

(2) A vagyonszerű-tervezeteket felülvizsgáló könyvvizsgálónak harminc nappal az egyesülési szerződés elfogadásáról döntő legfőbb szervi ülés napja előtt jelentést kell készítenie, melyben nyilatkoznia kell, hogy a 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott cserearányt a társaság milyen módszerekkel határozta meg, ezek a módszerek külön-külön milyen értéket eredményeztek,

és hogy álláspontja szerint a cserearány megfelelő-e. Ha az értékelésnek különös nehézségei voltak, ezeket is ismertetni kell.

(3) A (2) bekezdés alapján az egyes egyesülő tőkeegyesítő társaságok megbízásából eljáró könyvvizsgálók, illetve más szakértők bevonása helyett, az egyesülésben résztvevő társaságok közös kérelmére, az egyesüléssel érintett társaságok valamelyikének cégjegyzékét vezető cégbíróság egy vagy több független könyvvizsgálót jelölhet ki, vagy hagyhat jóvá, hogy azok valamennyi társaság megbízásából eljárjanak és valamennyi tag (részvényes) számára egyetlen közös írásbeli jelentést készítsenek.

(4) A (2) és (3) bekezdés szerinti könyvvizsgálót a jelentés elkészítéséhez szükséges mértékben megilletik mindazon jogosultságok, amelyek a társaság könyvvizsgálóját megilletik.

(5) Amennyiben az egyesülésben résztvevő valamennyi tőkeegyesítő társaság valamennyi tagja egyhangú határozattal úgy határoz, az egyesülés során a (2) – (4) bekezdések rendelkezései nem alkalmazandóak.

Tájékoztatás

5. §

(1) Az egyesülésben résztvevő tőkeegyesítő társaság köteles gondoskodni az egyesülési szerződés közös tervezetének a Céglözlönyben történő, az egyesülési szerződést elfogadó legfőbb szervi ülést legalább harminc nappal megelőző közzétételéről.

(2) Az (1) bekezdés szerinti közleménynek tartalmaznia kell továbbá a hitelezőket a tervezett egyesüléssel kapcsolatban megillető jogokról szóló tájékoztatást, valamint azt a címet, ahol ezen jogok gyakorlásának feltételeiről térítésmentesen teljes körű tájékoztatás kapható.

(3) Az egyesülésben résztvevő tőkeegyesítő társaság harminc nappal az egyesülési szerződés elfogadásáról döntő legfőbb szerv ülésének napja előtt köteles a társaság vezető tisztségviselői által készített beszámolót, valamint – amennyiben készült – a könyvvizsgálónak, illetve a független szakértőnek az egyesülési szerződés tervezetére vonatkozó álláspontját tartalmazó jelentést benyújtani a társaság cégjegyzékét vezető cégbírósághoz, valamint megküldeni a tagoknak (részvényeseknek) és a munkavállalók képviselőinek vagy ezek hiányában a munkavállalóknak. Amennyiben a benyújtásra, illetve a megküldésre nyitva álló határidőben rendelkezésre áll, a jelentéshez csatolni kell a munkavállalók képviselőinek a beszámolóra vonatkozó véleményét.

Tanúsítvány

6. §

(1) Az egyesülésben résztvevő tőkeegyesítő társaság cégjegyzékét vezető cégbíróság kérelemre tizenöt napon belül megvizsgálja, hogy a társaság az egyesülésre vonatkozó jogszabályi követelményeknek eleget tett-e, és erről tanúsítványt állít ki.

(2) A tanúsítvány kiadása iránti kérelemhez csatolni kell mindazon iratokat, melyeket a Ctv. vonatkozó rendelkezései az egyesülés bejegyzéséhez előírnak, kivéve az egyesüléssel létrejövő társaság vagyonmérleg-tervezetét és vagyonleltár-tervezetét. Ezen túlmenően a következő iratokat kell a kérelemhez csatolni:

- a) a társaság nyilatkozatát arra vonatkozólag, hogy az egyesülésben való részvételét a rá vonatkozó jogszabályok rendelkezései nem zárják ki;
- b) a vezető tisztségviselők és az egyesülő társaság vagyonszám-tervezetét vizsgáló könyvvizsgáló 4. § szerinti jelentését, ennek hiányában a 4. § (5) bekezdése szerinti határozatot, valamint nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy ezeket a társaság a tagok és a munkavállalók rendelkezésére bocsátotta az 5. §-nak megfelelően;
- c) az egyesülési szerződés közös tervezetének közzétételére vonatkozó közlemény megjelenését igazoló lappéldány kivonatát;
- d) ha az egyesülés vállalkozások közösségi léptékű összefonódását jelenti, az Európai Bizottság határozatát arról, hogy az összeegyeztethető a közös piaccal, vagy a társaság nyilatkozatát, hogy a Tanácsnak a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK (2004. január 20.) rendelet szerinti bejelentésre nincsen szükség;
- e) a 12. § (3) bekezdése szerinti iratokat.

(3) A (2) bekezdés szerinti iratokat, amennyiben azok nem magyar nyelven készültek, hiteles magyar nyelvű fordításban is csatolni kell.

(4) A tanúsítvány kiadására vonatkozó cégbírósi eljárásra egyebekben a Ctv. 46-47. §-aiban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a Ctv. 47. §-a (2) bekezdése esetén a határidő letételét követő munkanapon a tanúsítványt – a kérelem szerinti tartalommal – kiadottnak kell tekinteni.

7. §

(1) A tanúsítvány tartalmazza a kérelmező nevét, székhelyét és cégjegyzékszámát, az egyesüléssel létrejövő társaság formáját, cégnevét és székhelyét, valamint azt, hogy a tanúsítvány kiadását kérelmező társaság eleget tett-e az átalakulás időpontját megelőzően őt terhelő jogszabályi kötelezettségeinek. Amennyiben társasági határozat bírósági felülvizsgálatára irányuló per van folyamatban, ennek tényét a tanúsítvány tartalmazza.

(2) Amennyiben a cégbírósi határozat azt állapítja meg, hogy a kérelmező kötelezettségeinek nem vagy nem megfelelően tett eleget, úgy a tanúsítvány kiadását végzésben elutasítja, és megjelöli a hiányosságokat.

(3) A cégbírósi határozat a tanúsítványt, illetve a kérelem elutasításáról hozott határozatot megküldi a tanúsítvány kiadását kérőnek. A kérelemnek helyt adó végzést nem kell indokolni.

(4) A cégbíróságnak tanúsítvány kiadásáról szóló végzése, valamint a tanúsítvány iránti kérelem elutasítása tárgyában hozott végzése elleni jogorvoslatra a Ctv. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A határokon átnyúló egyesülés útján magyarországi székhellyel létrejövő társaságok cégbejegyzése, az átalakulás időpontja

8. §

(1) Az egyesüléssel létrejövő társaság bejegyzésére irányuló változásbejegyzési kérelmet a 6. § (1) bekezdése szerinti – illetve az egyes társaságok saját tagállamának joga szerint kiállított megfelelő – tanúsítvány kiállítását követő hat hónapon belül kell benyújtani az egyesülés útján létrejövő társaság székhelye szerint illetékes cégbíróságnak.

(2) A cégbíróság a kérelem elbírálásakor ellenőrzi, hogy az egyesülésre vonatkozó eljárási szabályokat betartották-e, így különösen az egyesülési szerződés közös tervezetére, valamint a munkavállalói részvételre vonatkozó megállapodás megkötése esetén az arra irányadó szabályokat. Egyebekben az egyesüléssel kapcsolatos cégbírósági eljárás vonatkozásában a Ctv.-nek a cég átalakulásának bejegyzése iránti eljárásra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az egyesüléssel létrejövő társaság cégjegyzéke a 3. § (3) bekezdése szerinti esetben a külföldi fióktelepet is tartalmazza.

(3) A cégbíróság az egyesülés bejegyzéséről, az átalakulás időpontjáról, valamint az eljárás megszüntetéséről, a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elutasításáról haladéktalanul értesíti az egyesüléssel érintett társaságok cégjegyzékét vezető nyilvántartásokat.

(4) Az egyesüléssel érintett társaság cégjegyzékét vezető cégbíróság az átalakulás időpontjáról más tagállam illetékes hatóságától kapott értesítés alapján a Gt. 87. §-a (1) bekezdése szerint jár el.

(5) Az átalakulás időpontját követően az egyesüléssel létrejött társaság létesítő okiratát nem lehet semmisnek nyilvánítani.

Egyszerűsített eljárás

9. §

Ha az egyesülés egy olyan társaságba történő beolvadás útján történik, amely rendelkezik az összes olyan részesedéssel és az összes egyéb értékpapírral a beolvadó társaságban, amely a legfőbb szerv ülésén szavazati jogot biztosít, akkor e törvény 3. §-a (1) bekezdésének *a)*, *b)* és *d)* pontja, valamint 4. §-ának (2)-(5) bekezdése nem alkalmazandó, és a beolvadó társaságok legfőbb szerveinek az egyesülési szerződés elfogadásáról nem kell szavaznia.

Munkavállalói részvétel

10. §

(1) Az egyesülés útján létrejövő társaságban biztosítani kell a munkavállalók döntéshozatalban történő részvételét a Gt. vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően (Gt. 38-39. §).

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a munkavállalók döntéshozatalba történő bevonását a 11. §-ban meghatározott eljárás alapján kell megállapítani, ha

a) az egyesülésben résztvevő társaságok közül legalább az egyik az egyesülési szerződés közös tervezetének 5. § (1) bekezdés szerinti közzétételét megelőző hat hónapban átlagosan több mint 500 munkavállalót foglalkoztatott, és ennél a társaságnál a döntéshozatalban való munkavállalói részvételre vonatkozó rendszer működik,

b) az egyesülésben résztvevő társaságoknál bármely ügyvezető vagy felügyeleti szervben vagy azok bármely bizottságában a munkavállalói részvétel aránya magasabb volt, mint amit az (1) bekezdés alapján alkalmazandó rendelkezések előírnak, vagy

c) az egyesülés útján létrejövő társaság más tagállamokban található telephelyein a munkavállalói részvételre nem ugyanazon jogokat biztosítja, mint a létesítő okirat szerinti székhelyén.

11. §

(1) A 10. § (2) bekezdése szerinti esetekben a munkavállalóknak az egyesülés útján létrejövő társaság döntéshozatali rendjébe történő bevonására az európai részvénytársaságról szóló 2004. évi XLV. törvény (a továbbiakban: az európai részvénytársaságról szóló törvény) Második Részének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy e törvény alkalmazásában az európai részvénytársaságról szóló törvény 15. §-ának (1) bekezdését, (2) bekezdésének *b)* pontját és (3) bekezdését, 16. §-a (2) bekezdésének *a)* és *c)* pontját, 17. §-át, 29. §-a (3) bekezdésének *b)* pontját, 30. §-át, 31. §-a (1) bekezdésének *b)-f)* pontját és (3) bekezdését, valamint 48. §-ának (2) bekezdését nem kell alkalmazni.

(2) E törvény alkalmazásában az európai részvénytársaságról szóló törvény 16. §-a (2) bekezdésének *b)* pontjában foglalt rendelkezéstől eltérően, a határokon átnyúló egyesülésben résztvevő társaságokban részvételi jogokkal rendelkező munkavállalóknak a résztvevő társaságok valamennyi munkavállalójához viszonyított minimális aránya egyharmad.

(3) A 10. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén az (1) és (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően

a) az egyesülési szerződésben az egyesülésben résztvevő társaságok megállapodhatnak abban, hogy előzetes egyeztetés nélkül közvetlenül alkalmazzák az európai részvénytársaságról szóló törvény 48-50. §-ában foglalt részvételi szabályokat;

b) a különleges tárgyaló testület a munkavállalók legalább kétharmadát képviselő tagjainak – ideértve a legalább két különböző tagállam munkavállalóit képviselő tagokat – kétharmados többségével úgy határozhat, hogy nem kezdi meg a munkavállalói részvétel szabályainak megállapítására vonatkozó tárgyalásokat, illetve a már megkezdett tárgyalásokat berekeszti, és az egyesülés útján létrejövő társaságban a 10. § (1) bekezdése szerinti részvételi szabályok kerülnek alkalmazásra.

(4) A (3) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben az európai részvénytársaságról szóló törvény hivatkozott rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni azzal, hogy a 48. § (2) bekezdése ebben az esetben sem alkalmazandó.

12. §

(1) Amennyiben az egyesülés útján létrejövő társaság vonatkozásában a 10. § (1) bekezdésének szabályai alkalmazandóak a munkavállalók részvételi jogának biztosítására, a társaságnál felügyelőbizottság létrehozása kötelező.

(2) Az átalakulás időpontját követő három éven belül elhatározott, Gt. szerinti egyesülés esetén a határokon átnyúló egyesülés útján létrejött társaság vonatkozásában megállapított munkavállalói részvételi jogoktól csak a munkavállalók javára lehet eltérni.

(3) A 6. § (1) bekezdése szerinti tanúsítvány iránti kérelemhez, illetve az egyesülés útján magyarországi székhellyel létrejövő társaság cégbejegyzése iránti kérelemhez csatolni kell

a) a munkavállalóknak az egyesülés útján létrejövő társaság döntéshozatali rendjébe történő bevonásáról szóló megállapodást, vagy

b) a különleges tárgyaló testület 11. § (3) bekezdés *b)* pontja szerinti határozatát arról, hogy a munkavállalóknak az egyesülés útján létrejövő társaság döntéshozatali rendjébe történő bevonásáról nem kezdenek tárgyalásokat, vagy a megkezdett tárgyalásokat berekesztik, vagy

c) az egyesülésben résztvevő tőkeegyesítő társaságok vezető tisztségviselőinek közös nyilatkozatát arról, hogy a munkavállalóknak az egyesülés útján létrejövő társaság döntéshozatali rendjébe történő bevonásának szabályairól - az európai részvénytársaságról szóló törvényben meghatározott határidőn belül – a különleges tárgyaló testülettel megállapodás nem jött létre.

Szövetkezetek

13. §

E törvény szerinti egyesülésben szövetkezet és magyarországi székhelyű európai szövetkezet is részt vehet, azonban az egyesülés során a rájuk irányadó külön jogszabályok rendelkezéseit is figyelembe véve kell eljárniuk.

Záró rendelkezések

14. §

- (1) E törvény 2007. december 15-én lép hatályba.
- (2) E törvény rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult cégeljárásokra kell alkalmazni.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

15. §

Ez a törvény az Európai Parlament és a Tanács 2005. október 26-i, a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló 2005/56/EK irányelvének való megfelelést szolgálja.

INDOKOLÁS

a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló törvényjavaslathoz

I. Általános indokolás

Az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2005. november 25. napján kihirdetésre került az Európai Parlament és a Tanács 2005. október 26-i 2005/56/EK irányelve a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről (a továbbiakban: irányelv). Az irányelv 19. cikke értelmében a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek legkésőbb 2007. december 15-ig megfeleljenek.

Az európai részvénytársaságra és az európai szövetkezetre vonatkozó közösségi szabályozás átültetéséhez hasonlóan a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesülésére vonatkozó hazai szabályozás nem valamely hatályos törvényben (társasági törvény), hanem önálló törvényben kerül kialakításra.

A tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesülésére vonatkozó közösségi szabályok irányelvben kerültek rögzítésre. Erre tekintettel a jogharmonizációnak az irányelvekre vonatkozó szabályok szerint kell megtörténnie.

A törvényjavaslat rendelkezései nem terjeszkednek túl az irányelv előírásain, így kizárólag az egyesülési folyamat elemeit szabályozza. Figyelemmel arra, hogy az irányelvben meghatározott egyesülési formák megfeleltethetőek a hazai jogban, így különösen a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) szerinti egyesülésnek, a törvényjavaslat utaló szabállyal határozza meg az egyesülés formáit. Nem volt indoka a hazai jogban érvényesülő egyesülési anyagi, eljárásjogi szabályoktól való eltérésnek, így a törvényjavaslatban nem szabályozott kérdésekben a Gt. és a cégnylvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) szabályai megfelelően érvényesülhetnek.

A társasági törvény az egyesülés folyamatával összefüggésben tartalmaz általános, és a különböző társasági formáknál különös szabályokat. A határokon átnyúló egyesülés esetében is figyelembe kell venni az általános szabályokon túl az adott társasági formára irányadó többlétszabályokat is. Ezen feltétel az irányelv 4. cikkének rendelkezéséből következik.

A törvényjavaslat külön is rendelkezik a tanúsítvány kiadására vonatkozó cégeljárás szabályokról. Az egyesülés folyamatában minden érintett társaság köteles – a saját honossága szerinti nyilvántartó hatóságtól, bíróságtól (Magyarországon: illetékes cégbíróságtól) – tanúsítvány kiadását kérni, amely okirat igazolja a későbbi egyesüléssel létrejövő társaság bejegyzését végző bíróság, hatóság előtt azt a tényt, hogy az érintett társaság mindenben a jogszabályoknak megfelelően járt el az egyesülés folyamatában. Figyelemmel arra, hogy ilyen speciális cégeljárást a Ctv. nem szabályoz, szükséges volt a részletszabályok megalkotása.

Figyelemmel a koncepcióban foglaltakra, a törvényjavaslat az európai részvénytársaságról szóló 2004. évi XLV. törvény rendelkezéseire való utalást tartalmaz a munkavállalók döntéshozatalban való részvétele tekintetében. A jogalkotó a vonatkozó irányelv implementációja során a tagállami döntést engedő kérdésekben már állást foglalt.

A törvényjavaslat él az irányelv 3. cikk (2) bekezdésében foglalt lehetőséggel, így biztosítja, hogy az egyesülésben hazai szövetkezetek, valamint hazai székhelyű európai szövetkezetek is részt vegyenek. Ugyanakkor ezen cégformák figyelemmel kell, hogy legyenek a belső jogi egyesülésekre vonatkozó szabályokra is, így kizárólag olyan határon átnyúló egyesülésben vehetnek részt, olyan tőkeegyesítő társaságokkal egyesülhetnek, amelyekkel a hazai jog szerint is egyesülhetnek.

Az elmúlt években több alkalommal is eleget tett hazánk uniós társasági jogi jogalkotásból eredő jogharmonizációs, jogalkalmazási kötelezettségének (az európai gazdasági egyesülésről valamint a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény és a cégnyilvántartásról és a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2003. évi XLIX. törvény; az európai részvénytársaságról szóló 2004. évi XLV. törvény; az európai szövetkezetről szóló 2006. évi LXIX. törvény).

A közösségi jogi szintű társasági formák magyar jogrendszerbeli bevezetése, a jogalkalmazási kérdések rendezése, a cégbírósági feladatok ellátása fennakadással, nehézséggel nem járt. A jogalkalmazók megfelelő tapasztalatot szereztek a közösségi jogi szabályozás alkalmazása, értelmezése körében, a cégbíróság megfelelően felkészült.

A tőkeegyesítő társaságok határon átnyúló egyesülésével összefüggő jogalkalmazási feladatok az európai részvénytársasághoz, európai szövetkezethez képest többletkövetelményt nem hordoznak, így gördülékenyen megvalósítható a jogharmonizáció.

A határokon átnyúló tőkeegyesítés jelentős mértékben képes a kis- és középvállalkozások gazdasági helyzetét, működési mobilitását javítani. Fontos rámutatni arra, hogy amennyiben az egyes egyesülő társaságok munkavállalói létszáma nem haladja meg az 500 főt, a munkavállalók vállalatirányításban való részvétele tekintetében speciális közösségi jogi szabályozás, elvárás főszabályként nem érvényesül, hanem a munkavállalók képviselőit a belső jogi szabályozást kell alkalmazni (társasági törvény, munka törvénykönyve), amely önmagában is vonzóvá és könnyen alkalmazhatóvá teszi majd a tőkeegyesítő társaságok létrehozását.

Az irányelvi szabályozás egyéb kérdésekben nem támaszt a jelenlegi belső jog szerinti társasági átalakulásokhoz képest jelentősen nagyobb többletterhet, így az egyesülés lebonyolítása nem okoz adminisztratív nehézséget.

A cégek, társaságok jelentős számban érdeklődnek ezen egyesülési forma iránt, így a jogharmonizáció jelentős számú jogalkalmazó igényét elégíti ki, és várhatóan ezen egyesülési forma lesz az első olyan közösségi jog által ösztönzött forma, amely jelentősebb teret nyerhet a hazai gazdasági életben.

II. Részletes indoklás

Az 1. §-hoz

Ezen § a törvényjavaslat hatályát határozza meg, kijelöli azon társaságok körét, amelyek határokon átnyúló egyesüléssel átalakulhatnak. Ilyen társaság az irányelv értelmében a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság. Tekintettel arra, hogy az európai részvénytársaság működésére, szervezetére a rá vonatkozó jogszabályok értelmében a nyilvános részvénytársaságra vonatkozó szabályokat kell mögöttes szabályként alkalmazni, így ezen társasági forma is a törvényjavaslat hatálya alá esik, és részt vehet a Javaslat hatálya alá eső egyesülésben. A Javaslat, élve az irányelv által biztosított lehetőséggel, lehetővé teszi, hogy rendelkezéseit alkalmazva szövetkezetek, illetve

magyarországi székhelyű európai szövetkezetek is részt vegyenek határokon átnyúló egyesülésekben.

Az irányelv által az egyesülés vonatkozásában meghatározott fogalmak megfelelnek a Gt. már létező fogalmi rendszerének, ezért e vonatkozásában külön definíciók megalkotására nem volt szükség, a határokon átnyúló egyesülés fogalmának meghatározásakor a Javaslat visszautal a Gt. szerinti fogalmakra (Gt. 80-81. §). Az irányelv céljának megfelelően azonban a Javaslat csak az olyan egyesüléseket vonja a hatálya alá, melyek több tagállam területén található tőkeegyesítő társaságok között jönnek létre, és ezek közül egy vagy több társaság székhelye Magyarországon található.

A Javaslat ugyanakkor sajátos szabályokat állapít meg a határokon átnyúló egyesülés (a továbbiakban: egyesülés) útján magyarországi székhellyel létrejövő társaságok alapításával, illetve az ezzel kapcsolatos cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárások vonatkozásában.

A 2. §-hoz

A Javaslat hatálya alá eső egyesülések esetén a Gt. és a Ctv. társaságok egyesülésére vonatkozó szabályait mögöttes szabályként kell alkalmazni, azzal, hogy a Javaslat hatálya alá eső esetekben irányadó a hivatkozott két törvény rendelkezéseitől eltérő, speciális szabályokat a Javaslat állapítja meg az irányelv rendelkezéseivel összhangban.

A Javaslat – szintén az irányelvi követelményeknek megfelelően – rendelkezik arról is, hogy az egyesülésben résztvevő tőkeegyesítő társaságoknak be kell tartaniuk a külön jogszabályok szerint egyesülés esetén rájuk irányadó szabályokat. Ez magában foglalja az olyan rendelkezések figyelembevételét is, ha valamely társaság csak meghatározott formájú társaságokkal vagy társasággá egyesülhet, illetve az ezzel kapcsolatos egyéb előírásokat is.

Az egyesülések esetén továbbá alkalmazandók a Tanácsnak a vállalkozások összefonódásának ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK (2004. január 20.) rendeletének szabályai is, valamint adott esetben a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) rendelkezései is, tekintettel arra azonban, hogy erre a Gt. is tartalmaz visszautalást, annak megismétlése a Javaslatban szükségtelen volt.

A 3. §-hoz

A Javaslat meghatározza az egyesülésben résztvevő társaságok vezető tisztségviselői által készített egyesülési szerződés tervezetnek a Gt. 79. § (1) bekezdésében előírtakon túlmenő kötelező tartalmi elemeit.

Eltérés a Ctv. általános rendelkezéseihez képest az, hogy az egyesülésben résztvevő társaságok az egyesülési szerződésben határozhatnak úgy, hogy az egyesülés útján magyarországi székhellyel létrejövő társaság cégjegyzékében fióktelepként valamely az egyesülésben résztvevő társaság más tagállamban bejegyzett székhelyét, telephelyét vagy fióktelepét is feltüntetik. Az egyesülési szerződés ilyen rendelkezése esetén a cégbíróóság a külföldön lévő fióktelepet is bejegyzí a cégjegyzékbe (Javaslat 8. § (2) bek.)

A 4. §-hoz

A egyesülési szerződés tervezetének elkészítésekor az abban résztvevő társaságok vezető tisztségviselőinek írásbeli beszámolót kell készíteniük a tagok (részvényesek) számára, melyben

bemutatják az egyesülés szükségességét és annak hatásait a tagokra (részvényesekre), a hitelezőkre és a munkavállalókra.

A részvénytársaságok hazai egyesülésének mintájára a Javaslat hatálya alá eső egyesületek esetén is főszabályként egy könyvvizsgálói jelentést kell készíteni, melyben a vagyonmérleg-tervezeteket felülvizsgáló könyvvizsgáló nyilatkozik a társasági részesedéseknek az egyesülési szerződésben meghatározott cserearányáról.

A könyvvizsgálói jelentés elkészítéséről azonban lemondhatnak az egyesülő társaságok, amennyiben valamennyi társaság legfőbb szerve egyhangúlag így határoz.

Az 5. §-hoz

A lehető legszélesebb körű tájékoztatás biztosítása érdekében valamennyi résztvevő társaság köteles kezdeményezni az egyesülési szerződés tervezetének közzétételét, valamint kötelesek gondoskodni a vezető tisztségviselők által készített beszámoló és a könyvvizsgálói jelentésnek a cégbírósághoz történő benyújtásáról, és a tagok valamint a részvényesek rendelkezésére bocsátásáról.

A 6-7. §-hoz

Az irányelv értelmében a tagállamoknak valamennyi, az egyesülésben résztvevő társaság vonatkozásában ki kell jelölniük azt a bíróságot, vagy hatóságot, mely ellenőrzi, hogy a társaság az egyesülést megelőző valamennyi jogszabályi kötelezettségének eleget tett. Amennyiben az ellenőrzést végző szerv megállapítja, hogy valamennyi jogszabályi kötelezettségnek eleget tett a társaság, erről tanúsítványt állít ki, melyet valamennyi, az egyesülésben résztvevő társaságnak be kell nyújtania annak a bíróságnak, illetve hatóságnak, amely a határokon átnyúló egyesülés útján létrejövő társaság bejegyzését végzi. Az egyesülés bejegyzésére végeredményben csak akkor kerülhet sor, ha valamennyi abban résztvevő társaság ilyen módon igazolta, hogy valamennyi, őt terhelő kötelezettségének eleget tett.

Hazánkban értelemszerűen ezen vizsgálat elvégzése az érintett társaság székhelye szerint illetékes cégbíróság feladata kell, hogy legyen. A Javaslat ennek megfelelően kidolgozza azokat a speciális eljárási szabályokat, amelyek a tanúsítvány kiadása iránti kérelem elintézésékor alkalmazandóak. E körben a Javaslat meghatározza azokat az iratokat, amelyeket a kérelemhez a Ctv-ben előírtakon túl csatolni szükséges. Főszabályként a tanúsítvány kiadása iránti kérelem elbírálásakor a cégbíróság a cégbejegyzési eljárás szabályai szerint jár el.

A kérelmet a cégbíróság 15 napon belül köteles elbírálni, és kiadni a tanúsítványt, melynek kötelező tartalmi elemeit a Javaslat 7. § (1) bekezdése határozza meg. Az irányelvi rendelkezéseknek megfelelően, a társasági tagok érkei védelmének biztosítására a Javaslat előírja, hogy amennyiben a társasági részesedések cserearányának megállapításával, vagy az egyesülésben részt venni nem kívánó kisebbségi tagokkal történő elszámolással kapcsolatos társasági határozatok bírósági felülvizsgálatára irányuló per van folyamatban, a tanúsítvány ezt a tényt is tartalmazza, feltéve, hogy a 3. § (1) bek. i) pontjának megfelelően valamennyi társaság elfogadta az ilyen eljárás megindításának lehetőségét.

A 8. §-hoz

Amennyiben az egyesülés útján létrejövő társaság székhelye Magyarországon lesz, a székhely szerinti cégbíróságnál a Gt. szerinti egyesüléskor irányadó szabályok szerint kell kezdeményezni az egyesülés bejegyzését. Speciális szabály, hogy a kérelemhez minden esetben valamennyi, az egyesülésben résztvevő társaságnak csatolnia kell – a saját tagállama által kijelölt illetékes bíróság

vagy hatóság által kiállított – 6. § szerinti tanúsítványt. Ezen cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás kezdeményezésére tehát legkésőbb az utolsó tanúsítvány kiadását követő hat hónapon belül van lehetőség.

A cégbíróság ezt követően megvizsgálja a tanúsítványokat, és a benyújtott egyéb okiratokat, és megvizsgálja, hogy az egyesülés megfelel-e a jogszabályban foglalt feltételeknek. Az eljárás során a Ctv-nek a társaságok átalakulásának bejegyzése esetében irányadó szabályokat kell alkalmaznia a cégbíróságnak.

A Javaslat hatálya alá tartozó egyesületek esetén is irányadó a Ctv. azon rendelkezése, mely szerint az egyesülés a bejegyzéssel hatályosul, azonban a társaságok a Ctv. 57. § (2) bekezdésének rendelkezése értelmében ettől eltérő időpontot is meghatározhatnak, ami azonban nem lehet későbbi, mint a kérelem cégbírósághoz történt benyújtását követő kilencvenedik nap, illetve nem lehet korábbi mint a cégbejegyzés napja. Ha az egyesülési szerződésben meghatározott időpont (Javaslat 3. § (1) bek. e) pont) a cégbejegyzés napját megelőzné, a cégbíróság az átalakulás időpontjaként a cégbejegyzés napját tünteti fel.

A hatályosulás időpontjáról értesíteni kell az egyesülésben résztvevő valamennyi társaság cégjegyzését vezető nyilvántartást, mely nyilvántartások ezen értesítés alapján törlik a jogelőd társaságokat a cégjegyzékből.

Az irányelvből adódó rendelkezés, hogy az egyesülés hatályosulását követően az egyesüléssel létrejött társaság létesítő okiratát nem lehet semmisnek nyilvánítani.

A 9. §-hoz

Az irányelvi rendelkezésekkel összhangban egyszerűsített eljárás lefolytatására kerülhet sor, amennyiben az egyesülés egy olyan társaságba történő beolvadás révén történik, amely rendelkezik az összes szavazati jogot biztosító társasági részesedéssel és egyéb szavazati jogot biztosító értékpapírral. Ebben az esetben az egyesülési szerződés egyes kötelező tartalmi elemei elhagyhatók, és a 4. §-nak a könyvvizsgálói jelentésre vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni, továbbá a beolvadó társaságok legfőbb szerveinek az egyesülési szerződés elfogadásáról nem kell szavazniuk. Ezekkel a könnyítésekkel a 9. § szerinti beolvadás esetén fölösleges adminisztratív terhek kerülhetnek el.

A 10-12. §-hoz

Ezek a §-ok határozzák meg azokat a szabályokat, amelyek alapján az egyesülés útján létrejövő társaság döntéshozatali rendjében a munkavállalói részvétel szabályait meg kell határozni. Főszabály szerint a munkavállalói részvételre alkalmazhatóak az egyesülés útján létrejövő társaság székhelye szerinti szabályok, azaz magyarországi székhelyű társaságok esetén a Gt. vonatkozó rendelkezései (Gt. 38-39.§).

Amennyiben azonban valamely, az egyesülésben résztvevő társaságban az egyesülési szerződés tervezetének közzétételét megelőző hat hónapban a társaság átlagosan több, mint 500 munkavállalót foglalkoztatott, és ezen társaságnál már működött, a munkavállalók döntéshozatalba történő bevonását biztosító rendszer, vagy amennyiben valamely résztvevő társaságnál magasabb szintű részvételi arány érvényesült, mint amit a Gt. előír, akkor az irányelv által meghatározott rendben kell meghatározni a munkavállalói részvétel szabályait.

Ez az eljárási rend megegyezik az európai részvénytársaság esetében is alkalmazandó tárgyalási renddel, ezért a javaslat ezen szabályokra utal vissza, amikor az eljárási szabályokat meghatározva, jelezve az attól való eltéréseket.

A javaslat biztosítja továbbá a lehetőséget arra, hogy az egyesülésben résztvevő társaságok, elkerülve a sokszor bonyolult és időigényes tárgyalási folyamatot, úgy határozzanak, hogy közvetlenül alkalmazzák az európai részvénytársaság esetében meghatározott általános részvételi szabályokat (az európai részvénytársaságról szóló 2004. évi XLV. törvény 48-50. §). Ezen túl a különleges tárgyaló testületnek is van lehetősége arra, hogy a tárgyalások megkezdése helyett, vagy a már megkezdett tárgyalások berekesztése mellett közvetlenül a Gt. szerinti részvételi szabályok alkalmazása mellett döntsön.

A munkavállalói részvételi szabályok gyakorlati érvényesülésének garanciájaként rögzíti a Javaslat – az irányelvben foglaltaknak megfelelően – hogy amennyiben a Gt. szabályai kerülnek alkalmazásra, a társaságnál felügyelőbizottság létrehozása kötelező, valamint, hogy az egyesülés hatályosulását követő három éven belül elhatározott, a Gt. hatálya alá eső (tehát „belföldi”) egyesülés esetén a már megállapított részvételi szabályoktól csak a munkavállalók javára lehet eltérni.

A 13. §-hoz

A Javaslat, élve az irányelv 2. és 3. cikke által biztosított lehetőséggel, lehetővé teszi, hogy rendelkezéseit alkalmazva szövetkezetek, illetve magyarországi székhelyű európai szövetkezetek is részt vegyenek határokon átnyúló egyesülésekben, betartva a külön jogszabályok szerint rájuk irányadó szabályokat is. E körben a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvénynek a szövetkezetek egyesülésére vonatkozó szabályait kell különösen figyelembe venni.

A 14. §-hoz

A hatálybalépés időpontját a Javaslat az irányelv átültetési határidejére való tekintettel határozza meg 2007. december 15-ében, azzal, hogy rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult cégeljárásokra kell alkalmazni.